

II

(Nelegislativní akty)

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ RADY (EU) 2021/119,

ze dne 1. února 2021,

kterým se mění doporučení (EU) 2020/1475 o koordinovaném přístupu k omezení volného pohybu v reakci na pandemii COVID-19

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 21 odst. 2, čl. 168 odst. 6 a čl. 292 první a druhou větu této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 13. října 2020 přijala Rada doporučení Rady (EU) 2020/1475 o koordinovaném přístupu k omezení volného pohybu v reakci na pandemii COVID-19 ⁽¹⁾. Toto doporučení stanovilo koordinovaný přístup k těmto klíčovým bodům: uplatňování společných kritérií a prahových hodnot při rozhodování o tom, zda omezení volného pohybu zavést, mapování rizika přenosu onemocnění COVID-19 na základě dohodnutého barevného kódu a koordinovaný přístup, pokud jde o (případná) opatření, která se mohou odpovídajícím způsobem uplatnit na osoby pohybující se mezi oblastmi, v závislosti na úrovni rizika přenosu v uvedených oblastech.
- (2) Na podporu rozhodování členských států zveřejňuje Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí na základě kritérií a prahových hodnot stanovených v uvedeném doporučení jednou týdně mapu členských států, rozdělenou podle regionů ⁽²⁾.
- (3) Jak je stanoveno v 15. bodě odůvodnění tohoto doporučení, Komise by za podpory Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí měla s ohledem na vyvíjející se epidemiologickou situaci pravidelně posuzovat kritéria, potřeby v oblasti údajů a prahové hodnoty nastíněné v tomto doporučení, včetně toho, zda by se měla zvážit další kritéria nebo zda by se měly upravit prahové hodnoty, a svá zjištění by Komise měla spolu s návrhem na změnu doporučení předávat Radě ke zvážení.
- (4) Současný vývoj pandemie ovlivňují dva faktory. Na jedné straně od začátku roku 2021 dochází k hromadnému očkování a milionům Evropanů byla již vakcína proti onemocnění COVID-19 podána. Jak je uvedeno ve sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě s názvem „Jednotně proti COVID-19“ ⁽³⁾, dokud však počty nakažených porostou a do doby, než rozsah proočkování zvrátí příliv pandemie, bude nezbytné vytrvat

⁽¹⁾ Úř. věst. L 337, 14.10.2020, s. 3.

⁽²⁾ K dispozici na adrese: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates/weekly-maps-coordinated-restriction-free-movement>

⁽³⁾ COM(2021) 35 final.

v ostražitosti, nadále dodržovat opatření proti šíření nákazy a provádět hygienické kontroly. EU a členské státy musí zejména bezodkladně jednat, aby omezily riziko potenciálně agresivnější další vlny epidemie, jež by se vyznačovala novými nakažlivějšími variantami viru SARS-CoV-2, které se již v Evropě vyskytují.

- (5) Nedávný výskyt nových variant viru představuje závažný důvod k obavám. Ačkoli v současné době neexistují důkazy o tom, že by způsobovaly závažnější průběh onemocnění, zdá se, že jsou přibližně o 50–70 % nakažlivější⁽⁴⁾. To znamená, že virus se může snadněji a rychleji šířit, což pro přetížené systémy zdravotní péče představuje další zátěž. Nové varianty viru jsou jednou z možných příčin podstatného nárůstu počtu případů ve většině členských států v posledních týdnech.
- (6) Ve svém nejnovějším posouzení rizik souvisejících s šířením nových variant SAR-CoV-2 vzbuzujících obavy v EU/EHP⁽⁵⁾ Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí uvádí, že riziko spojené se zavlečením a komunitním šířením variant vzbuzujících obavy se zvýšilo na vysoké / velmi vysoké.
- (7) Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí jako jednu z možností reakce na toto riziko doporučuje, aby bylo v zájmu zpomalení dovozu a šíření nových variant SARS-CoV-2 vzbuzujících obavy zamezeno cestám, které nejsou nezbytně nutné. Kromě doporučení necestovat, pokud to není nezbytně nutné, a omezení cestování pro nakažené osoby by měla být zachována cestovní opatření, jako je testování a karanténa cestujících, a to zejména pro cestující z oblastí s vyšším výskytem nových variant. Je-li sekvenování stále nedostačující k vyloučení možnosti vyššího výskytu nových variant, jak je uvedeno v pokynech Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí týkajících se sekvenování genomů, měla by se rovněž zvážít přiměřená cestovní opatření z oblastí, kde přetrvává vysoká míra komunitního přenosu.
- (8) S ohledem na doporučení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí by proto doporučení (EU) 2020/1475 mělo být odpovídajícím způsobem změněno.
- (9) Za účelem zohlednění velmi vysoké míry komunitního přenosu, která může být spojena se zvýšenou nakažlivostí nových variant vzbuzujících obavy, by měla být na mapu, kterou každý týden zveřejňuje Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí, doplněna nová tmavě červená barva. Tato barva by měla označovat oblasti, kde je úroveň výskytu viru velmi vysoká, a to i z důvodu nakažlivějších variant vzbuzujících obavy.
- (10) Členské státy by rovněž měly zohlednit prevalenci nových variant SARS-CoV-2 vzbuzujících obavy, přičemž by měly zohlednit úroveň sekvenování genomu provedeného jinými členskými státy. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě s názvem „Jednotně proti COVID-19“ zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy urychleně zvýšily sekvenování genomu na 5–10 % pozitivních výsledků testů, v případě potřeby s využitím kapacity Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí, k identifikaci vývoje jednotlivých variant nebo k odhalení variant nových.
- (11) Vysoká úroveň komunitního přenosu ve většině členských států znamená, že cestování bude i nadále představovat zvláštní problém. Dokud se epidemiologická situace výrazně nezlepší, zejména s ohledem na výskyt nových variant viru, měli by být občané důrazně odrazeni od veškerých cest, které nejsou nezbytně nutné, zejména do oblastí s vysokým rizikem a z těchto oblastí. Vzhledem k tomu, že riziko infekce nebo přenosu je u domácího i přeshraničního cestování obdobné, měly by členské státy zajistit soudržnost mezi opatřeními uplatňovanými na oba druhy cest, jež nejsou nezbytně nutné.

(4) Posouzení rizik Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí: Rizika související s šířením nových variant SARS-CoV-2 vzbuzujících obavy v EU/EHP, k dispozici na adrese: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/covid-19-risk-assessment-spread-new-sars-cov-2-variants-eueea>

(5) Evropské centrum pro prevenci a kontrolu nemocí. Rizika související s šířením nových variant SARS-CoV-2 vzbuzujících obavy v EU/EHP, první aktualizace – 21. ledna 2021. Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC): Stockholm, 2021. K dispozici na adrese: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-risk-related-to-spread-of-new-SARS-CoV-2-variants-EU-EEA-first-update.pdf>

- (12) V ústně prezentovaných závěrech v návaznosti na videokonferenci členů Evropské rady konané dne 21. ledna 2021 ⁽⁶⁾ předseda Evropské rady uvedl, že hranice musí zůstat otevřené, aby bylo zajištěno fungování jednotného trhu, včetně toku základního zboží a služeb. Neměly by být ukládány žádné plošné zákazy cestování. Aby se zabránilo šíření viru, může být nicméně zapotřebí zavést v EU opatření omezující cesty, jež nejsou nezbytně nutné. Rada potvrzuje své zásady, bude však možná nezbytné, aby svá doporučení týkající se cestování v rámci EU a cest, jež nejsou nezbytně nutné, přezkoumala s ohledem na rizika, která představují nové varianty viru.
- (13) Cílem koordinovaného přístupu je zabránit opětovnému zavedení kontrol na vnitřních hranicích. Není důvod pro uzavírání hranic nebo plošné zákazy cestování a pozastavení letů, pozemní a vodní dopravy, neboť cílenější opatření, jako jsou povinná karanténa nebo testování, mají dostatečný dopad a způsobují menší problémy. Díky systému „zelených pruhů“ ⁽⁷⁾ by měly být zachovány dopravní toky, zejména proto, aby se zajistil volný pohyb zboží a služeb, a nedocházelo tak k narušování dodavatelských řetězců.
- (14) Veškerá omezení volného pohybu osob musí být nadále uplatňována v souladu s obecnými zásadami práva Unie, zejména se zásadou proporcionality a zákazu diskriminace, včetně diskriminace na základě státní příslušnosti. Jakákoli přijatá opatření by tudíž neměla překračovat rámec toho, co je nezbytně nutné k ochraně veřejného zdraví. Jasně, včasné a komplexní informování veřejnosti má i nadále zásadní význam pro zajištění předvídatelnosti, právní jistoty a dodržování ze strany občanů. Omezení by měla být náležitě prosazována a veškeré stanovené sankce by měly být účinné a přiměřené.
- (15) Dne 11. ledna 2021 schválil Výbor pro zdravotní bezpečnost doporučení pro společný přístup EU, pokud jde o izolační opatření pro pacienty s onemocněním COVID-19 a karanténní opatření pro kontakty a cestující. Doporučení Výboru pro zdravotní bezpečnost ⁽⁸⁾ týkající se karanténních opatření pro cestující by členské státy měly uplatňovat při ukládání karantény v souvislosti s cestováním. Zejména v případech, kdy jsou pro cestu z oblastí s vysokým rizikem uloženy požadavky na karanténu, by mělo být zváženo zkrácení požadované doby karantény, pokud by byl negativní test získán po pěti až sedmi dnech od vstupu, ledaže by se u cestujícího objevily příznaky.
- (16) Vzhledem ke zvýšení testovací kapacity pro COVID-19 by doporučení (EU) 2020/1475 mělo být změněno tak, aby členskými státy umožnilo od cestujících z oblastí, které nejsou klasifikovány jako „zelené“, vyžadovat podstoupení testu před odjezdem.
- (17) Vzhledem k vysoké úrovni komunitního přenosu v oblastech, jež mají být klasifikovány jako „tmavě červené“, by osoby cestující z těchto oblastí za jinými než nezbytně nutnými účely měly před odjezdem podstoupit test a po příjezdu do cílového místa rovněž karanténu v souladu s doporučeními Výboru pro zdravotní bezpečnost. Pokud karanténa cestujících neprobíhá v místě jejich bydliště, měly by být zajištěny vhodné fyzické podmínky karanténních zařízení, jakož i ochrana a poskytování péče o děti v karanténních podmínkách, a to v souladu s pokyny WHO ⁽⁹⁾.
- (18) Pokud osoby, které se vrací do členského státu svého bydliště, nemohly podstoupit test před odjezdem, měly by mít možnost podstoupit test po příjezdu, aby se zamezilo tomu, že je jim bráněno v návratu do svých domovů.

⁽⁶⁾ Závěry prezentované ústně předsedou Charlesem Michelem po videokonferenci členů Evropské rady, 21. ledna 2021, k dispozici na adrese: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2021/01/21/oral-conclusions-by-president-charles-michel-following-the-video-conference-of-the-members-of-the-european-council-on-21-january-2021/>

⁽⁷⁾ Sdělení Komise o úpravě dopravních „zelených pruhů“ v zájmu udržení chodu hospodářství během opětovného vypuknutí pandemie COVID-19, COM(2020) 685 final, a doporučení Komise (EU) 2020/2243, ze dne 22. prosince 2020 o koordinovaném přístupu k cestování a dopravě v reakci na variantu SARS-CoV-2 zjištěnou ve Spojeném království (Úř. věst. L 436, 28.12.2020, s. 72).

⁽⁸⁾ Doporučení pro společný přístup EU, pokud jde o izolaci pacientů s onemocněním COVID-19 a karanténu pro kontakty a cestující, schválená Výborem pro zdravotní bezpečnost dne 11. ledna 2021, https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/preparedness_response/docs/hsc_quarantine-isolation_recomm_en.pdf.

⁽⁹⁾ Referenční číslo WHO: WHO/2019-nCoV/IHR_Quarantine/2020,3. K dispozici na adrese: [https://www.who.int/publications/i/item/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-\(covid-19\)](https://www.who.int/publications/i/item/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-(covid-19))

- (19) Vzhledem k vysokému výskytu infekcí v „tmavě červených“ oblastech by se rovněž u osob podnikajících nezbytně nutnou cestu mělo vyžadovat, aby podstoupily test na infekci COVID-19 a karanténu, pokud to nebude mít nepřiměřený dopad na výkon jejich nezbytné funkce nebo potřeby, například vzhledem k velmi omezenému vystavení cestujícího běžné populaci v cílovém místě. Pokud však členský stát s ohledem na zvláštní epidemiologickou situaci vyžaduje testy u pracovníků v dopravě a poskytovatelů služeb, nemělo by to vést k narušení dopravy⁽¹⁰⁾. V zájmu zachování dodavatelských řetězců by se požadavky na karanténu neměly vztahovat na pracovníky v dopravě při výkonu této nezbytné funkce.
- (20) Omezení spojená s přeshraničním cestováním způsobují komplikace zejména osobám, které denně nebo často překračují hranice na cestě do práce nebo do školy, za blízkými příbuznými, lékařskou péčí nebo kvůli péči o své blízké. U takových osob by nemělo být vyžadováno, aby po překročení hranic za tímto nezbytně nutným účelem podstoupily karanténu, neboť to významně narušuje lidské životy a živobytí, jakož i hospodářství jako celek. Pokud je epidemiologická situace na obou stranách hranice srovnatelná, jeví se požadavek, aby tyto osoby podstupovaly časté testy pouze proto, že překračují hranice, jako zbytečný. Zvláště důležitá bude i nadále úzká koordinace mezi členskými státy a přeshraničními regiony.
- (21) S ohledem na vyvíjející se epidemiologickou situaci by Komise za podpory Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí měla i nadále pravidelně posuzovat kritéria, potřeby v oblasti údajů a prahové hodnoty nastíněné v tomto doporučení, včetně toho, zda by se měla zvážit další kritéria nebo zda by se měly upravit prahové hodnoty, a svá zjištění by Komise měla případně spolu s návrhem na změnu doporučení předávat Radě ke zvážení.

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Doporučení Rady (EU) 2020/1475 o koordinovaném přístupu k omezení volného pohybu v reakci na pandemii COVID-19 se mění takto:

- 1) V bodě 10 se písmeno c) nahrazuje tímto:

„c) červeně, pokud se čtrnáctidenní kumulativní míra hlášení případů COVID-19 pohybuje v rozmezí od 50 do 150 a míra pozitivity testů na infekci COVID-19 činí 4 % nebo více, nebo pokud je čtrnáctidenní kumulativní míra hlášení případů COVID-19 vyšší než 150, avšak nižší než 500;“.

- 2) V bodě 10 se vkládá nové písmeno ca), které zní:

„ca) tmavě červeně, pokud čtrnáctidenní kumulativní míra hlášení případů COVID-19 činí 500 nebo více;“.

- 3) V bodě 13 se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a) by členské státy měly zohlednit rozdíly v epidemiologické situaci mezi oblastmi klasifikovanými jako „oranžové“, „červeně“ nebo „tmavě červeně“ a jednat přiměřeně;“.

- 4) V bodě 13 se písmeno d) nahrazuje tímto:

„d) by členské státy měly zohlednit strategie testování a věnovat zvláštní pozornost situaci v oblastech s vysokou mírou testování;“.

- 5) V bodě 13 se doplňuje nové písmeno e), které zní:

„Členské státy by měly vzít v úvahu prevalenci variant SARS-CoV-2 vzbuzujících obavy, zejména variant, které zvyšují přenosnost a smrtelnost, jakož i úroveň sekvenování genomu, bez ohledu na to, jak je daná oblast klasifikována.“

- 6) Za nadpis „Společný rámec ohledně možných opatření pro cestující přijíždějící z oblastí s vyšším rizikem“ se vkládá nový bod 16a, který zní:

„16a. Členské státy by měly důrazně odrazovat od všech cest, které nejsou nezbytně nutné, do oblastí označených „tmavě červeně“ a z nich a měly by odrazovat od všech cest, které nejsou nezbytně nutné, do oblastí označených „červeně“ a z nich podle bodu 10.“

⁽¹⁰⁾ Viz doporučení Komise (EU) 2020/2243 ze dne 22. prosince 2020 o koordinovaném přístupu k cestování a dopravě v reakci na variantu SARS-CoV-2 zjištěnou ve Spojeném království (Úř. věst. L 436, 28.12.2020, s. 72).

Zároveň by členské státy měly usilovat o to, aby nedocházelo k narušení nezbytně nutných cest, aby dopravní toky zůstaly v souladu se systémem „zelených pruhů“ a aby se zamezilo narušení dodavatelských řetězců a pohybu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných cestujících z profesních nebo obchodních důvodů.“

7) V bodě 17 se písmena a) a b) nahrazují tímto:

„a) podstoupily karanténu / domácí izolaci v souladu s doporučeními Výboru pro zdravotní bezpečnost ⁽¹⁾ a/nebo

b) podstoupily test na infekci COVID-19 před příjezdem a/nebo po příjezdu. Mohlo by se jednat buď o test RT-PCR, nebo o rychlý test na antigen uvedený ve společném a aktualizovaném seznamu rychlých testů na antigen na COVID-19, vypracovaném na základě doporučení Rady ze dne 21. ledna 2021 o společném rámci pro používání a validaci rychlých testů na antigen a o vzájemném uznávání výsledků testů na COVID-19 v EU ⁽²⁾, jak je stanoveno vnitrostátními zdravotnickými orgány.“

8) V bodě 17 se zrušuje tento pododstavec:

„Členské státy mohou dát cestujícím možnost nahradit test uvedený v písmenu b) testem na infekci COVID-19 provedeným před příjezdem.“

9) V bodě 17 se doplňuje nový pododstavec, který zní:

„Členské státy by měly poskytovat dostatečnou testovací kapacitu a přijímat digitální certifikáty testu a zároveň zajistit, aby se tím neomezovalo poskytování základních veřejných zdravotních služeb, zejména pokud jde o kapacitu laboratoří.“

10) Vkládá se nový bod 17a, který zní:

„17a. Členské státy by měly vyžadovat, aby osoby cestující z oblasti klasifikované jako „tmavě červená“ podle bodu 10 písm. ca) podstoupily jak test na infekci COVID-19 před příjezdem, tak karanténu / domácí izolaci v souladu s doporučeními Výboru pro zdravotní bezpečnost. Podobná opatření by se mohla vztahovat na oblasti s vysokou prevalencí variant vzbuzujících obavy.

Členské státy by měly přijmout, zachovat nebo posílit zmírňující opatření, zejména v oblastech klasifikovaných jako „tmavě červené“, zintenzivnit úsilí v oblasti testování a trasování kontaktů a posílit úroveň dohledu a sekvenování reprezentativního vzorku komunitních případů COVID-19 s cílem kontrolovat šíření a dopad nových variant SARS-CoV-2 se zvýšenou nakažlivostí.“

11) Vkládá se bod 17b, který zní:

„17b. Členské státy by měly osobám s bydlištěm na jejich území poskytnout možnost nahradit test před příjezdem uvedený v bodě 17 písm. b) a bodě 17a testem na infekci COVID-19 provedeným po příjezdu, a to vedle příslušných požadavků na karanténu / domácí izolaci.“

12) Vkládá se nový bod 19a, který zní:

„19a. Podle bodu 17a by cestující s nezbytnou funkcí či potřebou, kteří cestují z „tmavě červené“ oblasti, měli splnit požadavky na testování a podstoupit karanténu / domácí izolaci, pokud to nemá nepřiměřený dopad na výkon jejich funkce nebo potřeby.

Odchylně by u pracovníků v dopravě a poskytovatelů dopravních služeb podle bodu 19 písm. b) nemělo být v zásadě vyžadováno, aby podstoupili test na infekci COVID-19 v souladu s bodem 17 písm. b) a bodem 17a. V případě, že členský stát vyžaduje, aby pracovníci v dopravě a poskytovatelé dopravních služeb podstoupili test na infekci COVID-19, měly by být použity rychlé testy na antigen a nemělo by to vést k narušení dopravy. Dojde-li k narušení dopravy nebo dodavatelského řetězce, měly by členské státy všechny takové požadavky na systematické testování okamžitě odstranit nebo zrušit, aby bylo zachováno fungování „zelených pruhů“. U pracovníků v dopravě a poskytovatelů dopravních služeb by se při výkonu této nezbytné funkce nemělo vyžadovat podstoupení karantény v souladu s bodem 17 písm. a) a bodem 17a.“

⁽¹⁾ Doporučení pro společný přístup EU, pokud jde o izolaci pacientů s onemocněním COVID-19 a karanténu pro kontakty a cestující, schválená Výborem pro zdravotní bezpečnost dne 11. ledna 2021, https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/preparedness_response/docs/hsc_quarantine-isolation_recomm_en.pdf.

⁽²⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5451-2021-INIT/cs/pdf>

13) Vkládá se nový bod 19b, který zní:

„19b. Kromě výjimek uvedených v bodě 19a by členské státy neměly vyžadovat, aby test nebo karanténu / domácí izolaci podstoupily osoby, které denně nebo často cestují přes hranice za účelem práce, podnikání, vzdělávání, za rodinou, zdravotní péčí nebo za účelem poskytování péče, zejména osoby vykonávající zásadní funkce nebo důležité pro kritickou infrastrukturu. Je-li v těchto regionech zaveden požadavek na testování přeshraničních cest, měla by být četnost testů u těchto osob přiměřená. Pokud je epidemiologická situace na obou stranách hranice srovnatelná, neměl by být stanoven žádný požadavek na testování související s cestováním. Osoby, které tvrdí, že jejich situace spadá do působnosti tohoto bodu, by mohly být povinny předložit za tímto účelem písemné doklady nebo předložit prohlášení.“

14) Bod 21 se nahrazuje tímto:

„21. Opatření, jež se použijí na osoby přijíždějící z oblasti klasifikované jako „tmavě červená“, „červená“, „oranžová“ nebo „šedá“ podle bodu 10, nesmí být diskriminační, což znamená, že by se měla použít stejně i na vracející se státní příslušníky dotčeného členského státu.“

V Bruselu dne 1. února 2021.

Za Radu
předsedkyně
A. P. ZACARIAS
